

Vranskem, pri Sv. Lovrenci na Dravskem polji, v Maribergu in v Verzeji.

Dopisi.

Iz Maribora. (Novo poslopje) državne gimnazije je izročeno naši mladini v porabo, daj Bog, da bode v njem za-njo vse to, česar jej je treba, da nam izpolni upe, ki jih stavimo na-njo! Teh upov pač ni malo, posebno sedaj, ko imamo na tej gimnaziji tudi slov. vsporednice in torej slov. mladeniči lažje va-njo gredó, kakor poprej, pri popolnem nemškem poučevanju. Zadnje nedeljo se je slovesno odprlo in je bilo precej imenitno število odličnjakov pri tem. Od strani države c. kr. namestnije zastopnik, vitez Tauber, c. kr. okr. glavar. Kankovski, višji inženjer vit. Neupauer, drž. šolski nadzornik dr. Zindler; od dež. odbora dr. Jože Schmiderer in od mesta župan Nagy, kan. dr. Križanič, stolni župnik J. Bohinc in drugi. Ob 8^{1/2} je bila v cerkvi sv. Alojzija služba božja za gimnazijce, vpricho pa so bili tudi drugi, posebno še zgorej imenovani gostje. Profesor dr. Pajek je v izborni besedi vzel slovo od te cerkve in še bolj od starega poslopja c. kr. gimnazije, ki stoji tik nje: nad 134 let ste bili oni torišče, na katerem se je gimnazijska mladina izgojevala za razne službe v državi in cerkvi. Po službi božji se je podala mladina v novo poslopje, v meščanskih ulicah ter se razpostavi deloma v veliki dvorani, deloma po mostovžih. Ob 10. uri pripeljejo se mil. knezoškof dr. Mihael Napotnik ter jih vsprejme ravnatelj dr. Stornik, da blagoslovijo lični oltar dobrega pastirja, ki stoji v zatišji dvorane. Zatem pa izroči vit. Tauber v primernih besedah novo poslopje gospodu ravnatelju v skrb, mladini po v dobro porabo. Oboje obljubi ravnatelj ter prepusti govorniško mesto prof. Kirchlechnerju. Le-ta poda v kratkih potezah zgodovino štajarske dežele, odkar je del, svitel biser v kroni avstrijskih vladarjev t. j. zgodovino 700 let. Sedaj še ogovori dež. šolski nadzornik dr. Zindler mladino ter jih svari pred narodnostno borbo, a priporoča jim znanostno. S cesarsko himno, ki so jo peli gimnazijski dijaki, konča svečanost in gosp. ravnatelj pelje mil. knezoškofa ter druge goste po novem poslopju razkazovaje jim namen in znamenitosti njegovih delov. Poslopje je v resnici lepo, upajmo, da bode tudi porabljivo ter v nje pouk vselej na korist domovini!

Od Ponikve. (Ügovor.) Prosimo, blagovolite objaviti v Vašem cenjenem listu sledeče vrstice, ki so prepis originala, kateri smo poslali tudi »Slov. Narodu«. V »Slov. Narodu« dne 12. septembra št. 207 objavljeno je od nepoklicane strani poročilo o našem bralnem društvu, ki je povsem neosnovano, žaljivo in tendenciozno. Namen mu je jasen: vsejati v naše mlado društvo kal pogubnega razpora, češ, vdarimo pastirja in ovce se bodo razšle! Skrajno žaljiv je napad na našega vrliga predsednika č. gosp. kaplana Arzenšeka, kateremu gre v največji meri zasluga, da se je društvo sploh osnovalo, in da šteje vze lepo število društvenikov. S svojim taktim in ljubeznivim postopanjem si je pridobil gosp. predsednik popolno zaupanje, v dokaz to, da je bil jednoglasno izvoljen predsednikom. Zlobno čenčanje o lističih in Mahničevem fanatizmu skoraj ni vredno, da mu odgovarjamo. Zvanjani, nezrela dopisnik moral bi vedeti, da je stvar odborova in ne predsednikova, kakšno berilo, kaj in koliko se naj naročuje; tej svoji dolžnosti se je odbor odzval v seji dne 19. julija t. l. Konstatujemo pa, da »Rimskega Katolika« naše društvo nima in nam tudi ni znano, da bi dr. Mahnič sodeloval pri listih, ki so v naši bralni sobi. Kaj bi rekli besedam,

da hoče gosp. predsednik imeti, naj ljudstvo postane to, kar je bilo pred tristo leti, ali se prej? Testimonium paupertatis! Gola, nepremisljena fraza! Pred tristo leti se ljudstvo čitati ni znalo. Gledé nasvetovanih zvonov odgovarjamo, da jih imamo vze deset, ne samo dva in zastran epiteta »strankarsko« izjavimo, da pripada naše društvo tisti veliki stranki, ki deluje za pravo krščansko-katoliško omiko narodov. To bodi v pojasnilo p. n. slovenskemu občinstvu z dostavkom, da je bil pričujoči dopis v odborovi seji dne 17. t. m. jednoglasno odobren.

Jože Dobnik, Franc Šetinc, Fr. Podgoršek,
predsed. namesnik. blagajnik in tajnikov namestnik. odbornik.

Od Nove cerkve. (Volitev — sadje.) Čudno, da »Slov. Gospodar« ne naznanja prevesele zmage, katero so — tega je že blizu tri tedne — pridobili Slovenci pri volitvi novega načelnika za Vitanjski krajni šolski svet. Izvoljen je bil s 6 glasovi proti 5 v načelnika slovenski poštenjak, g. Jurij Jeseničnik, p. d. Vranjek, posestnik v Vitanjski okolici. Iz srca častitamo, čudimo pa se tudi, da o tej volitvi tudi »D. W.« molči, saj zna sicer o naših razmerah se več, kakor je resnica. — Sadja je v naši okolici malo; kakor čujemo, ga imajo v naši sosesi — v Vitanji — precej obilo. Naj pride le tudi v dober denar!

Od Sv. Martina pri Slov. Gradci. (Olepšava.) Kakor drugod, tako skrbijo tudi pri nas za cerkvene reči naši pridni farani. Našo župnijsko cerkev smo v kratkih letih čisto prenovili in okinčali, pa tudi vse podružnice naše župnije in tako so se tudi letos pridni Lehenčani dela lotili in olepsali starodavno cerkev podružnice sv. Jurija pri Fajenovi graščini. Omislili so ji nova stranska altarja v gotičkem slogu: na desnem altarju je podoba Marije Lurške in sv. Marko ter sv. Florijan, na levem pa sv. Marjeta, sv. Mohor in sv. Fortunat. In večji altar bo čisto prenovljen in sv. Jurij v podobi izrezan, cela cerkev na novo obeljena od znotraj in zunaj, tudi prediznica bo cela prenovljena in sv. evangelisti naslikani in Kristus dobri pastir. Podobe izdeluje podobar Štefan Jagar od Sv. Jurija pri Celji. In to delo bo skoraj dogotovljeno, ter v kratkem slovesno blagoslovljeno na veselje naših poštenih kmetov. Naša občina je uboga in popravila te cerkve nas stanejo že veliko, ker smo pred nekaterimi leti postavili novi zvonik in tudi naročili tri nove zvonove, ki prav vbrano pojó. Vse to je nas stalo nad 3000 fl. Ta svota se je izvečine po milih darih občanov in faranov nabrala, tudi pridni sosadni farani so nam izdatno pomagali, zato je jim izrečem prav pristrčno zahvalo za vse in ljubi Bog, sv. Jurij in Mati Lurška vam naj povrne že na tem svetu, enkrat pa v svetih nebesih! F. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvi, cesar Franc Jožef in cesarica Elizabeta sta sedaj na Ogorskem, na svoji graščini pri Gödölli, svitli cesar pa ostane le malo časa ondi ter se povrne kmalu na Dunaj. — Na Dunaji so bile te dni skupne seje drž. ministrov, da se sestavi drž. proračun ter predloži delegacijama, ko se snideta dne 1. oktobra, v posvetovanje. — Grof Taaffe biva še v Naževem, na Moravskem, znamenje, da notranja politika počiva in se ni bati kake spremembe v ministerstvu, čeprav to želi nemško-liberalna stranka.

Štajarsko. Društvo »Südmark« je imelo v nedeljo občni zbor v Radgoni in zakaj v tem neznatnem mestu? Ker je župan dr. Kotzbek jako unet za to dru-

štvo, sicer pa se ljudstvo malo zmeni za-nj. Kdor delovanje tega društva opazuje, lahko izpozna, da živi samo ob ščuvanju in ruvanju zoper slov. ljudstvo pa hvala Bogu, doslej še brez uspeha. — Na deželni soli za gluho-neme otroke v Gradiču je bilo preteklo leto 125 otrok, iz slov. dela dežele 28. Škoda, da se za te otroke ne poučuje v slov. jeziku!

Koroško. Kam pripelje nemškutarija in nejevera, ki je z njo v ozki zvezi, kaže samomor učitelja v Suhu. Mož je sovražil duhovnike, ker se potegujejo za pravice slov. ljudstva in tako se je zagrizel v nejevero, ta pa mu je potisnila vrv v roko in okoli vratu. — Dež. šolski svet v Celovci je razdelil ljudsko šolo v Globasnici v dve, slovensko in nemško; zadnje po svoji želji in na ljubo tamošnjim nemškutarjem.

Kranjsko. V Ljubljani ste, na ukaz ministra za uk in bogočastje, dve gimnaziji, ena šteje 8, druga pa samo 4 nižje razrede. Na zadnji je letos 393 učencev, več, kakor jih je po drugih v vseh osmih razredih! — Dež. zbor je imel včeraj še le svojo tretjo sejo in kakor kaže, ne sklene še tako brž svojega posvetovanja. — Novo gledališče v Ljubljani je zgotovljeno in čaka na svoje odprtje.

Primorsko. Knezonadškof v Gorici, dr. Zorn so jako skrben višji pastir in njim bije srce tudi za svoje slov. ovčice, nič manj, kakor za laške in vendar se spodtika nad njimi »napredna« gospóda, ki ima besedo v »Narodni tiskarni« v Ljubljani. Strast slepi človeka. — V dež. zboru je odprl prvo sejo dež. glavar, grof Coronini v laškem in slov. jeziku, tudi obravnave se godé v obeh jezikih, po volji gg. poslancev. Tako je pravo!

Tržaško. V seji mestnega zastopa v Trstu je laška večina izrekla, da ni potrebe za slov. ljudsko šolo v mestu; slov. posvetnik Nabergoj jim je krepko pa za-stonj dokazoval, da tirja pravica slov. ljudsko šolo. V tej reči mora vlada sama zaukazati, sicer ne bode v Trstu nobene slov. šole.

Istersko. Posl. Jenko in tov. so stavili v dež. zboru v Kopru do visoke vlade vprašanje, hoče-li dež. glavarju zaukazati, da postavi tudi slov. govore v zapisnike dež. zbora. Doslej se to ni godilo, na vladi je torej sedaj, da popravi, kar je zagrešila laška zagri-zenost.

Hrvaško. Mesto Reka ima dva dež. poslance v saboru v Zagrebu, toda ker mesto noče biti hrvaško, tudi ne pošilja svojih poslancev v hrv. sabor. Nasledki tega pa so žalostni, kajti če Reka noče biti hrvaška, postane pa prej ali slej — madjarska.

Ogersko. Vlada ni dovolila Slovakom, da se slovesno odkrije spomenik župnika dr. Hurbana. K spomeniku ni smel nihče, kakor edino rajnega rodbina. — Mestni zastop v Budimpešti je podelil Kossuthu častno meščanstvo. Ta sklep je pač očitna veleizdaja ali vsaj podobna sta si kakor las lasu. Kaj reče na to »kraljeva« vlada?

Gališko. V Podgorci ob ruski meji se je prikazala prava kolera, torej je že na naših tleh. — V Tarnopolji so zaprli e. kr. gimnazijo, ker je nek dijak ustrelil svojega profesorja in je neki velika zarota med dijaki zoper profesorje svoje. Strašna mladina!

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so izdali novo okrožnico do katoliških škofov ter razpravljajo v njej o lepoti in moči sv. roženvenca. — Kardinal Howard je umrl v 83. letu svoje dobe.

Italijansko. Kako slabo da stoji v tej državi za življenje in še bolj za premoženje, vidi se iz tega, da so v Salerno, velikem mestu, o belem dnevu umo-

rili tamošnjega župana Cineli, ne da bi prišle hitro morilec na sled. In pri tem kričijo naši Italijani še vedno: blažena Italija! Komu se ne zdi to po pravici smešno?

Francosko. Ubog je predsednik republike, Sadi-Carnot, kajti vedno mora iti okoli po mestih, da se ljudem pokaže in kedar kam pride, ne zna, kaj bi naj govoril, da se ne zameri — freimaurerski stranki, kajti mož je na vrhovi njeni in kar hoče ona, to mora se zgoditi, bodi prav ali neprav za državo.

Angleško. Velika zadrega je za novo ministerstvo delavsko vprašanje, kajti delavcem ugoditi je težko, ako človek noče storiti krivice tem, ki jim dajo dela. In katera vlada bi mogla privoliti v to krivico? Tista gotovo ne, ki misli prav za vse, za celo državo, ne samo za delavce.

Nemško. Po tistih mestih, koder se je kolera nastanila, je te nesrečne bolezni še vedno več, kakor zadosti, vendar pa se kaže, da se ne širi ona še tudi v druga mesta. Na kmetih pa je doslej še ni bilo. — Cesar Viljem II. se je podal na vshodno stran svoje države, na Magdeburško in kaže sploh, da mu je blagor ljudstva prav pri srci, ne manjka pa mu nasprotovanja, posebno liberalci so prav tisti, ki mu podstavljajo nogo, kjerkoli hoče cesar vpeljati kaj, kar cika po krščanski segi.

Rusko. Kar hoče ruska vlada, o tem se piše težko in če se piše, resnica piše se še težje, ker dobivamo vsa poročila iz Rusije le iz nemških listov, tedaj skozi nemške očali. Sedaj se piše veliko o francosko-ruski zvezi za vse, torej tudi za vojske, kjer jih ruska vlada dobi, ne mara, če doli v Indiji. Narobe pa mora tudi Rusija podpirati Francoze, ako se zaprede kaka vojska za-nje. Nam se ne zdi, da je taka zveza mogoča.

Srbsko. Vlada hoče, da se v Srbiji ustanovi posebna katoliška škofija. Doslej je katol. ljudstvo pod Djakovo, tedaj pod škofa dr. Strossmajerja. Taka ustanovitev pa se ne izgodi čez noč, počakamo mi, torej lahko, ali se ona sploh izgodi.

Turško. Ruski poslanik, Nelidov ne mara ostati več v Carigradu, ker mu sultan ne zaupa in on torej ne more ničesar od njega doseči, kar kje kedaj ruska vlada pričakuje od njega. Sploh je težava doseči kaj pri sultanu, ker se zanaša on bolj na usodo, kakor pa na ljudi, če so tudi poslaniki, naj že ruski ali pa angleški.

Azija. V Afganistanu puntata se dva naroda, drug hoče spraviti drugega pod-se, nazadnje bosta pa oba v jarmu ali Angležev ali Rusov, nikakor pa ne, kar želita, prišla pod lastno ustavo.

Amerika. V nobeni državi, kar jih je v južni Ameriki, ni miru, povsod so panti, ustaje, nihče ne zna, kedaj da se spravi v red, kar je ondi v neredu. Take svobode varuj naš večni Bog, kakor jo imajo v teh krajih!

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

XI. Zanimive egiptovske starine. ¹⁾

Rano sem maševal v frančiškanski cerkvi pri oltarji, ki kaže na obeh straneh avstrijskega orla. Isto znamenje nosi šest krasnih svečnikov. Tudi tu sem sega radodarna roka slavnega našega carja! Kdo bi se ga pač tu v daljni, tuji zemlji v prisrčni molitvi ne spomnil